

**UCHWAŁA NR BR.0007.18.120.2020
RADY GMINY GASZOWICE**

z dnia 26 marca 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gaszowice
na lata 2020 - 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 16 b ust. 1 i 2, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.)

**na wniosek Wójta Gminy
Rada Gminy Gaszowice
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gaszowice na lata 2020 - 2025, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr OG-BR.0007.7.38.2014 Rady Gminy Gaszowice z dnia 28 sierpnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gaszowice na lata 2014 - 2020.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gaszowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Gaszowice

mgr Krzysztof Lorek

Załącznik do uchwały Nr BR.0007.18.120.2020
Rady Gminy Gaszowice
z dnia 26 marca 2020 r.

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Gaszowice
na lata 2020-2025

2020

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I Podstawy prawne, odniesienie do dokumentów strategicznych	3
II Charakterystyka demograficzno-społeczna Gminy Gaszowice	4
III Identyfikacja kluczowych problemów społecznych w Gminie Gaszowice w ujęciu Ośrodka Pomocy Społecznej w Gaszowicach	7
1. Kluczowe problemy społeczne w Gminie Gaszowice	12
1.1 Ubóstwo i niezaradność życiowa	12
1.2 Bezdomność	13
1.3 Bezrobocie	14
1.4 Niepełnosprawność	16
1.5 Przemoc w rodzinie, pomoc osobom uzależnionym	17
2. Analiza SWOT priorytetowych obszarów działań	17
IV Planowanie działań	21
1. Misja	21
2. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią	21
3. Cele i kierunki działań	24
4. Źródła finansowania i ramy finansowe Strategii	28
5. Realizacja i monitorowanie Strategii	29
6. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii	30
V Uwagi końcowe	35

WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gaszowice na lata 2020-2025 jest kontynuacją działań wynikających z realizacji Strategii na lata 2014-2020.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy Gaszowice została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej w Gaszowicach, uzyskane w toku bieżącej jego działalności, dane uzyskane z Urzędu Gminy Gaszowice i podległych mu jednostek, Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku, Komendy Powiatowej Policji w Rybniku, oraz instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gaszowicach.

Analiza zebranej dokumentacji dała możliwość określenia rzeczywistych problemów społecznych oraz ustalenia odpowiednich dla nich kierunków działań strategicznych.

Strategia jest dokumentem stanowiącym podstawę do podejmowania długofalowych zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrażania rozwiązań w postaci programów lokalnych.

Cele i kierunki działań są zgodne ze wskazaniami innych dokumentów o charakterze programowym z obszaru polityki społecznej.

I. Podstawy prawne, odniesienie do dokumentów strategicznych.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup ryzyka.

Pozostałe akty prawne, mające wpływ na treść i realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych to m.in.:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 2137 ze zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. , poz.2220 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 670 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 135 ze zm.),

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218)
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1482 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 217 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1172 ze zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 668 ze zm.).

Opracowując Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gaszowice uwzględniono wymienione poniżej dokumenty strategiczne i programowe krajowe, regionalne i lokalne, o kluczowym znaczeniu dla planowania i realizacji celów i kierunków działań:

1. Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Rybnickim na lata 2014-2023
2. Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020 +”
3. Strategię Rozwoju Kapitału Społecznego 2020
4. Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
5. Strategię „Europa 2020” (Strategia na rzecz inteligentnego i zróżnicowanego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu).

II. Charakterystyka demograficzno-społeczna Gminy Gaszowice

1. Położenie, powierzchnia, podział administracyjny gminy

Gmina wiejska Gaszowice położona jest w południowo-zachodniej części województwa śląskiego, w powiecie rybnickim. Od zachodu i północy graniczy z gminą Lyski, od wschodu z gminą Jejkowice, a od południa z miastem Rydułtowy (powiat wodzisławski) i miastem Rybnik.

Gmina zajmuje powierzchnię 19,5 km² i obejmuje 5 sołectw: Czernica, Gaszowice, Łuków Śląski, Piece i Szczerbice. Siedziba władz gminy - miejscowość Gaszowice - usytuowana jest w niewielkiej odległości od większych miast regionu - Rybnika (ok. 12 km), Raciborza (ok. 20 km), Gliwic (ok. 34 km) i Wodzisławia Śląskiego (ok. 16 km).

Według danych Wydziału Ewidencji Ludności Urzędu Gminy Gaszowice na dzień 31.12.2019 r. Gminę Gaszowice zamieszkiwało 9691 osób. W porównaniu do lat poprzednich dane przedstawiały się w sposób następujący:

Tabela nr 1 Liczba mieszkańców gminy w latach 2017-2019

Stan na dzień 31.12.2017 r.		Stan na dzień 31.12.2018 r.		Stan na dzień 31.12.2019 r.	
Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
4851	4716	4865	4762	4898	4793
Razem: 9567		Razem: 9627		Razem: 9691	

Tabela nr 2 Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach w latach 2017-2019

SOŁECTWO	Liczba mieszkańców Stan na 31.12.2017	Liczba mieszkańców Stan na 31.12.2018	Liczba mieszkańców Stan na 31.12.2019
Czernica	2231	2238	2274
Gaszowice	3039	3067	3079
Łuków Śląski	753	752	746
Piece	1050	1047	1048
Szczerbice	2494	2523	2544
RAZEM:	9567	9627	9691

Tabela nr 3 Liczba mieszkańców gminy Gaszowice według wieku

Przedział wiekowy	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Ogółem	9567	9627	9691
0-18	2106	2103	2140
19-64 Mężczyźni	3044	3055	3041
19-59 Kobiety	2682	2662	2642
65 i więcej mężczyźni	581	619	650
60 i więcej kobiety	1154	1188	1218

Tabela nr 4 Statystyka narodzin mieszkańców gminy Gaszowice według płci

Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019	
Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
59	60	47	48	54	62
Razem : 119		Razem : 95		Razem : 116	

Tabela nr 5 Wybrane dane statystyczne na lata 2017-2019 (dane Urząd Statystyczny w Katowicach)

Wybrane dane statystyczne	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Powierzchnia w km ²	19,65	19,65	19,65
Ludność	9567	9627	9691
Ludność na 1 km ²	486	489	493
Kobiety na 100 mężczyzn	97	97	97

Gmina położona jest w Kotlinie Raciborsko-Oświęcimskiej, w otulinie Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. W jej obrębie znajdują się tereny leśne, będące częścią kompleksu sąsiadującego z Zalewem Rybnickim.

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Gaszowice jest zróżnicowany. Gmina jest częściowo podłączona do kanalizacji sanitarnej.

Przez obszar gminy Gaszowice nie przebiega żadna magistrala ciepła. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w ciepło na terenie gminy są indywidualne kotłownie w budynkach. W przeważającej mierze są to tradycyjne kotłownie węglowe. Mieszkańcy gminy mogą ubiegać się o dotacje w ramach programu Czyste Powietrze do wymiany źródeł ciepła starej generacji oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych.

Dobrze rozwinięta jest natomiast sieć wodociągowa. Woda dostarczana jest z ujęcia Dzieńkowice oraz Strumień siecią magistralną GPW Katowice oraz siecią rozdzielczą zarządzaną przez PWiK Rybnik poprzez zbiorniki Beata. Zasoby wody pitnej w całości zabezpieczają potrzeby bytowo-gospodarcze gminy.

Sieć placówek oświatowych na terenie gminy tworzą:

- Przedszkole im. Przyjaciół Kubusia Puchatka w Gaszowicach
- Przedszkole "Bajkowe Wzgórze" w Czernicy
- Niepubliczne przedszkole "Tęczowa Kraina" w Gaszowicach
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Szczerbicach
- Szkoła Podstawowa im. Ziemi Śląskiej w Piecach
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Gaszowicach
- Szkoła Podstawowa im. H.M. Góreckiego w Czernicy.

Na terenie gminy Gaszowice działa Ośrodek Kultury i Sportu w Gaszowicach, a także usytuowany w zabytkowym pałacyku Ośrodek Kultury „Zameczek” w Czernicy.

W budynku Ośrodka Kultury i Sportu w Gaszowicach mieszczą się: sala gimnastyczna, kawiarnia, siłownia, świetlica środowiskowa, biblioteka.

W Ośrodku Kultury „Zameczek” w Czernicy mają miejsce regularne spotkania Koła Gospodyń Wiejskich, Związku Emerytów i Rencistów. W ośrodku istnieje również zespół wokalny „Znaczkii”, zespół folklorystyczny „Zespół Trojak”, grupa baletowa. Ośrodek jest otwarty na potrzeby dzieci, które po zajęciach szkolnych mogą

się wspólnie pobawić i czynnie spędzić czas wolny. Oprócz imprez okolicznościowych organizowane są też zabawy taneczne, biesiady, festyny, przedstawienia teatralne dla dzieci i dorosłych oraz kuligi.

Na terenie gminy odbywają się liczne imprezy kulturalne, takie jak: cykliczny turniej Sołectw, Piknik Historyczny, Bieg Czernicki, rajd samochodowy oraz Hawana Party w Łukowie, a także koncerty oraz rajd Stowarzyszenia „URWIS”. Szeroki zakres działań daje możliwość spędzania czasu wolnego oraz rozwijania swoich pasji i zainteresowań zarówno dzieciom, młodzieży jak i dorosłym mieszkańcom naszej gminy.

III. Identyfikacja kluczowych problemów społecznych w Gminie Gaszowice w ujęciu Ośrodka Pomocy Społecznej w Gaszowicach

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika nie tylko z obowiązku nałożonego przez ustawę o pomocy społecznej, ale jest również nieodzowną potrzebą przy spójnej i efektywnej pracy z osobami będącymi klientami pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej Państwa. Jej ustawowym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać przy wykorzystaniu własnych uprawnień i zasobów. Ustawodawca wyposażył pracowników systemu pomocy społecznej w konieczne narzędzia w postaci aktów prawnych do pracy z rodzinami z grup ryzyka, poszerzył kompetencje i uprawnienia pracowników socjalnych, zabezpieczył środki na aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Niewątpliwie jest to duża pomoc w zakresie tworzenia sieci wsparcia w każdej z gmin.

Według Głównego Urzędu Statystycznego w 2018 roku poniżej granicy ubóstwa skrajnego, czyli poniżej minimum egzystencji żyło w Polsce 5,4 % mieszkańców Polski. W warunkach ubóstwa relatywnego zaś 14,2 % społeczeństwa. Liczbę osób żyjących poniżej ustawowej granicy ubóstwa, czyli poniżej progu interwencji socjalnej szacuje się na 10,9 % mieszkańców Polski.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaszowicach realizuje na terenie Gminy zadania statutowe wynikające z ustaw dotyczących pomocy społecznej, przepisów wykonawczych wydanych na podstawie Uchwał Rady Gminy Gaszowice, ustaleń Wójta Gminy oraz zawartych porozumień.

Podstawa do przeprowadzenia analizy problemów społecznych występujących w Gminie Gaszowice są dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Gaszowicach. Dane te stanowią jedynie ujawniony procent występujący na obszarze naszej Gminy i nie obrazują rzeczywistej skali poszczególnych problemów. Pozwolą jednakże na zidentyfikowanie podstawowych obszarów zagrożeń społecznych w Gminie Gaszowice.

Rozpoczynając analizę dotyczącą rodzaju i skali problemów społecznych dotyczących mieszkańców gminy Gaszowice należy najpierw sprecyzować czym jest pomoc społeczna oraz jakie są jej cele i kryteria przyznawania.

Pomoc społeczna polega na:

- ocenie i analizie zjawisk dotyczących problemów społecznych
- realizacji zadań, które wynikają z rozeznaczonych potrzeb
- pracy socjalnej
- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń
- tworzeniu niezbędnej infrastruktury społecznej
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Główne cele pomocy społecznej:

- wspieranie osób i rodzin w przewyżczeniu trudnej sytuacji życiowej, pomoc w usamodzielnieniu i stworzeniu godnych warunków życia
- pomoc osobom nie posiadającym dochodu lub o niskich dochodach, w wieku produkcyjnym i osobom niepełnosprawnym
- pomoc osobom, które wymagają wsparcia okresowego
- udzielenie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym patologią społeczną, w tym przemocą w rodzinie
- rozeznanie potrzeb i pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej w Polsce mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz w innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny. Od 1 października 2018 roku kryterium to ustalono na poziomie 701 zł miesięcznie dla osoby samotnie gospodarującej oraz 528 zł dla osoby w rodzinie. Pomimo podwyższenia kwot uprawniających do uzyskania świadczeń w dalszy ciąg ich poziom jest niski i znacznie zawęża liczbę uprawnionych do skorzystania z tego rodzaju pomocy, co w istotny sposób może wypaczyć skalę występującego ubóstwa.

Ustawa o pomocy społecznej zawiera zamkniętą listę powodów, dla których każdy mieszkaniec ma prawo skorzystać z systemu pomocy społecznej. Podstawową przesłanką przyznania pomocy jest spełnienie wspomnianego wcześniej kryterium dochodowego, informującego o istotnym braku środków do życia, zarówno w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jak i całej rodziny.

Pomoc społeczna udzielana jest z następujących powodów:

- ubóstwa
- bezrobocia
- bezdomności
- sieroctwa
- niepełnosprawności
- długotrwałej lub ciężkiej choroby
- przemocy w rodzinie
- potrzeby i ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego
- alkoholizmu
- narkomanii
- zdarzenia losowego
- sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Poniższa tabela przedstawia wysokość środków finansowych wydawanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaszowicach z uwzględnieniem wydatków na zadania własne pochodzące z budżetu gminy oraz kwoty na zadania zlecone uzyskane z budżetu państwa. Z analizy poniższych danych wynika, iż nakłady finansowe przeznaczone na wspomaganie osób i rodzin w gminie Gaszowice z roku na rok wzrastają.

Tabela nr 6 Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Gaszowicach 2017-2019

Wykonanie budżetu:	2017	2018	2019
Świadczenia rodzinne	2.525.463,99	2.561.777,13	2.449.887,85
Pomoc społeczna	1.647.635,64	1.330.412,80	1.295.163,73
Zasilek Dla Opiekuna	80.849,85	72.674,69	86.793,07
Świadczenie wychowawcze 500+	6.264.262,15	6.175.874,51	8.881.387,16
Świadczenie Dobry Start	-	404.982,27	411.850,00
RAZEM:	10.518.211,63	10.545.721,40	13.125.081,81

Poniższa tabela przedstawia zakres wsparcia dla osób i rodzin udzielony przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaszowicach w latach 2017-2019.

Tabela nr 7 Przyczyny udzielania pomocy przez OPS Gaszowice w latach 2017-2019

L.p.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
		2017	2018	2019
1	Ubóstwo	115	102	82
2	Sieroctwo	0	0	0
3	Bezdomność	6	4	4
4	Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	14	9
5	Wielodzietność	12	13	7
6	Bezrobocie	82	62	45
7	Niepełnosprawność	43	46	38
8	Długotrwałą lub ciężką chorobą	35	38	44
9	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych-rodzina niepełna	15	12	8
10	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych-rodzina wielodzietna	3	2	0
11	Przemoc w rodzinie	12	14	16
12	Alkoholizm	17	17	15
13	Narkomania	0	0	0
14	Trudności do przystosowania do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	3	2
15	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	29	0	0
16	Zdarzenia losowe	37	2	5

Z analizy powyższej tabeli wynika, iż najczęstszym powodem do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej są kolejno: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność.

Zgodnie z ustawą, świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka oraz zapomoga wypłacana przez gminy z tytułu urodzenia się dziecka. Poniższa tabela przedstawia liczebny wykaz wybranych świadczeń wypłacanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2017-2019.

Tabela nr 8 Wykaz świadczeń i zasiłków wypłaconych w latach 2017-2019 przez dział świadczeń rodzinnych OPS Gaszowice

Rodzaje wypłacanych świadczeń	2017	2018	2019
Liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami	7344	7552	7181
Liczba wypłaconych jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka	91	72	82
Liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych	2417	25112	2648
Liczba wypłaconych świadczeń z tytułu bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych	406	413	391
Liczba wypłaconych świadczeń z tytułu Zasiłku dla Opiekuna	140	127	111
Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych 500 +	12 406	12 202	16 596
Liczba wypłaconych świadczeń „Dobry start”	0	1311	1330
Liczba rodzin objętych pomocą z systemu świadczeń rodzinnych	427	430	391
Liczba rodzin objętych pomocą z funduszu alimentacyjnego	23	22	22
Liczba rodzin objętych wsparciem świadczenia wychowawczego 500 +	8 472	8 170	11 430
Liczba rodzin objętych wsparciem świadczenia „Dobry start”	0	929	925

W ostatnich latach obserwuje się zmniejszenie liczby świadczeń z ustawy o świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnym oraz wzrost świadczeń z ustawy o wychowywaniu dzieci.

1. Kluczowe problemy społeczne w Gminie Gaszowice

1.1 Ubóstwo i niezaradność życiowa

W praktyce pomocy społecznej ubóstwo stanowi główną przesłankę stanowiącą podstawę do udzielenia pomocy osobom i rodzinom. Za dotknięte ubóstwem osoby uważa się te, których dochód nie przekracza określonego przez ustawę o pomocy społecznej kryterium dochodowego.

Na kształtowanie zjawiska ubóstwa mają wpływ takie czynniki jak :

- utrata pracy lub jej długoletni brak
- brak środków utrzymania i brak podstaw do uzyskania ich z innych źródeł niż pomoc społeczna
- trudny start młodych ludzi w dorosłe życie
- bezdomność
- niezaradność życiowa
- wielodzietność, rodzina niepełna, samotne wychowywanie dzieci
- rosnące koszty utrzymania rodziny
- rozpady małżeństw
- długotrwałe choroby, w tym choroby psychiczne
- niepełnosprawność
- patologie społeczne, głównie alkoholizm
- wyuczona bezradność
- niskie świadczenia rentowe i emerytalne.

Niezaradność rodziny łączy się z takimi problemami jak :

- uzależnienie od alkoholu
- przemoc domowa
- zaburzenie równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych.
- trudności w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, wynikających głównie z niedojrzałości emocjonalnej
- problemy w relacjach w środowisku lokalnym.
- problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym i szkolnym (zachowania agresywne, buntownicze, konfliktowe, łamanie przez dzieci i młodzież panujących norm i wartości).
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (m.in. nieumiejętność gospodarowania środkami finansowymi) zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych oraz nieodpowiedzialne macierzyństwo.

Ubóstwo jest traktowane jako główna przyczyna sytuacji wymagających pomocy społecznej, powodująca doniosłe ujemne skutki społeczne. Znacznie utrudnia lub uniemożliwia całkowicie korzystanie ludzi ubogich z istniejących szans zdobycia wykształcenia i zachowania dobrego stanu zdrowia. Przyczynia się do wzrostu przestępczości, szczególnie przestępstw przeciwko mieniu. Prowadzi do wzrostu patologii społecznych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa i bezradności opiekuńczo – wychowawczej.

Tabela nr 9 Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS Gaszowice z przyczyny ubóstwa oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2019

Powód trudnej sytuacji życiowej	2017	2018	2019
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Ubóstwo	115	102	82
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	18	14	8

1.2. Bezdomność

Osobą bezdomną w polskim porządku prawnym (art. 6 pkt 8, ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkaniowym w rozumieniu przepisów o ochronie lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zamieszkująca na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Najczęstszymi powodami bezdomności są:

- rozpad rodziny
- eksmisje
- powrót z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania
- brak stałych dochodów
- przemoc w rodzinie
- brak tolerancji społecznej
- uzależnienia
- likwidacja hoteli pracowniczych
- opuszczenie placówki opiekuńczo-wychowawczej
- powrót ze szpitala psychiatrycznego.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc osobom bezdomnym należy do zadań własnych gminy. Pomoc ta może mieć formę udzielania schronienia, posiłku, ubrania, a także zasiłku celowego na leczenie.

W skali kraju zjawisko bezdomności systematycznie rośnie i staje się jednym z poważniejszych zjawisk patologii społecznej. W Gminie Gaszowice nie stanowi jednakże znaczącego problemu społecznego, a świadczenia z tytułu bezdomności przyznawane są sporadycznie.

Tabela nr 10 Liczba świadczeń wypłacanych przez OPS Gaszowice z powodu bezdomności.

Powód udzielenia pomocy	2017	2018	2019
	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób
Bezdomność	6	4	4

1.3 Bezrobocie

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności tzw. „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i wkracza w obszar patologii społecznej.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, poczynając od zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny
- zmniejszenia siły emocjonalnego wsparcia wśród członków rodzin
- zwiększenie ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w okresie zatrudnienia, a także od posiadanych dóbr, oszczędności i długów.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej jego rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne, do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami natury opiekuńczo-wychowawczej, przemocą, czy zanikaniem autorytetów. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych, których konsekwencją jest dziedziczenie statusu bezrobotnego.

Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenia puli wydatków na udzielenie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzenie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie

oraz technika kontraktu socjalnego, która pozwala na uzależnienie pomocy (formy, wysokości i okresu wypłacanych świadczeń) od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Niepokojący jest także wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wywołują zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia są przenoszone na najbliższych. Ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich oddziaływań.

Odpowiedzią na taki stan rzeczy są działania prowadzone zarówno przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaszowicach jak również w skali powiatu przez Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku, m.in. aktywne formy promocji zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych, finansowane z Funduszu Pracy oraz Funduszu Społecznego.

Tabela nr 11 Bezrobotni zarejestrowani w PUP Rybnik 2017-2019

Liczba osób zarejestrowanych	2017		2018		2019	
	Gaszowice	Powiat	Gaszowice	Powiat	Gaszowice	Powiat
Ogółem	135	1230	103	1011	80	851
Kobiety	104	833	72	696	40	557

Działania prowadzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku to m.in.:

- pośrednictwo pracy
- prace interwencyjne
- staże
- prace społecznie użyteczne
- poradnictwo zawodowe
- pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Gaszowicach na bieżąco dokonują diagnozy osób bezrobotnych i ich rodzin. Poza przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń pieniężnych, udzielaniem pomocy rzeczowej, pracownicy socjalni podejmują działania motywujące tę grupę osób do podejmowania aktywnych form poszukiwania pracy oraz podnoszenia i nabywania nowych kwalifikacji zawodowych, zwiększających szansę na przerwanie długotrwałego bezrobocia.

Bezrobotni klienci pomocy społecznej przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Rybniku, kierowani są do wykonywania prac społecznie użytecznych. Osoby te w zależności od posiadanych kwalifikacji,

ukończonych kursów, predyspozycji a także doświadczenie zawodowe, wykonują prace porządkowe, remontowe, czy gospodarcze.

Tabela nr 12 Liczba świadczeń wypłacanych przez OPS Gaszowice z powodu bezrobocia

Powód udzielenia pomocy	2017	2018	2019
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Bezrobocie	82	62	45

1.4 Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata. Wynika to z coraz szerszego zakresu tego zjawiska. Z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną wiąże się również najczęściej tzw. niepełnosprawność społeczną, czyli niemożność pełnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Statystyki wykazują, że w Polsce z roku na rok przybywa osób niepełnosprawnych, jednakże w ostatnich dziesięcioleciach postrzeganie ich przez społeczeństwo uległo zasadniczym zmianom. Niepełnosprawność nie jest już rozumiana jako rezultat uszkodzenia ciała czy choroby, ale raczej jako wynik barier społecznych, ekonomicznych czy fizycznych. Osoby niepełnosprawne posiadają te same prawa, co wszyscy inni obywatele, jednakże w rzeczywistości napotykają oni zbyt wiele przeszkód, by mogli korzystać z tych praw w pełni.

Osoby niepełnosprawne są bardzo zróżnicowaną grupą, konieczne wydają się zatem działania, które będą respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych, wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych oraz ich rodziny. Niepełnosprawni są często gorzej wykształceni, co zdecydowanie utrudnia im funkcjonowanie na rynku pracy. Rodziny posiadające niepełnosprawne dzieci wymagają szczególnej uwagi jeżeli chodzi o ich edukację i aktywny udział w społeczeństwie.

Tabela nr 13 Liczba świadczeń wypłacanych przez OPS Gaszowice z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby

Powód trudnej sytuacji życiowej	2017	2018	2019
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Niepełnosprawność	43	46	38
Długotrwała lub ciężka choroba	35	38	44

1.5 Przemoc w rodzinie, pomoc osobom uzależnionym

Realizując obowiązek wynikający z art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Gmina Gaszowice podjęła działania związane z powołaniem Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład zespołu Interdyscyplinarnego weszli przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej, policji, GKRPA, oświaty, służby zdrowia oraz kuratorzy.

Celem interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejścia reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Podmiotem realizującym zadania związane z profilaktyką uzależnień w Gminie Gaszowice, zgodnie z programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Celem działalności Komisji jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększenie zdolności do radzenia sobie z już istniejącymi.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi szereg działań mających na celu szerzenie profilaktyki uzależnień wśród mieszkańców naszej gminy (w szczególności wśród dzieci i młodzieży), promowanie zmiany zachowań i postaw wobec używek oraz zwiększenie świadomości odnośnie zagrożeń wynikających z ich stosowania.

W ramach programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowano m.in. zajęcia profilaktyczne i edukacyjne, konkursy, wycieczki oraz pogadanki.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełnią: Punkt Konsultacyjny przy GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Analiza SWOT priorytetowych obszarów działań

Prowadząc działania zmierzające do stworzenia zintegrowanego i skutecznego systemu wsparcia, mające na celu wprowadzenie nowych rozwiązań wspomagających i aktywizujących, konieczne jest przeprowadzenie analizy czynników mogących mieć wpływ na powodzenie realizacji strategii. Zidentyfikowanie słabych i mocnych stron systemu pomocy społecznej, którego najważniejszym ogniwem jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaszowicach, pokazanie aspektu omawianych problemów, wykonujące niezależnie od systemu.

Dzięki zdiagnozowaniu wszystkich tych czynników można będzie wykorzystać zasoby własne, zasoby otoczenia, jak również przewidzieć trudności lub ewentualne niepowodzenia.

OBSZAR- UBÓSTWO I NIEZARADNOŚĆ ŻYCIOWA RODZIN	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - działania Ośrodka Pomocy Społecznej w kierunku przeciwdziałania problemowi ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, pomocy rodzinom niepełnym, w zakresie ochrony macierzyństwa, wsparcia rodzin wielodzietnych oraz udzielania pomocy w formie dożywiania - pomoc rodzinom zgodnie z ustawami: o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. - skoordynowany system pomocy społecznej zapewniający wsparcie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej - dostateczna ilość środków finansowych - prowadzenie przez samorząd działań zapobiegających dysfunkcjom w rodzinie - dobre warunki do prowadzenia skutecznej pracy socjalnej - zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego 	<ul style="list-style-type: none"> - nieodpowiednie przygotowanie do pełnienia ról w rodzinie - problemy finansowe i ubóstwo części rodzin - niedostateczne wsparcie psychologiczne rodzin - osłabienie więzi rodzinnych wpływające na obniżenie samodzielności w realizacji wzajemnego wsparcia i opieki - trudne warunki lokalowe części rodzin - problemy w funkcjonowaniu rodzin wielodzietnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie funkcji asystenta rodziny - regulacje ogólnopolskie w sprawie wprowadzenia „karty dużej rodziny” - dofinansowanie przedszkoli z budżetu państwa 	<ul style="list-style-type: none"> - kryzys funkcji rodziny i jej ról w życiu społecznym - niekorzystne zjawiska demograficzne - obawy przed tzw. „stygmatyzacją” rodzin korzystających z pomocy społecznej
OBSZAR-BEZDOMNOŚĆ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie problemu bezdomności w gminie - prowadzenie działań zapobiegających bezdomności oraz na rzecz bezdomnych - zapewnianie osobom bezdomnym schronienia 	<ul style="list-style-type: none"> - brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności - brak mieszkań socjalnych i środków na ich budowę

- zapewnienie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- dostrzeżenie problemów osób bezdomnych - odpowiednia jakość usług świadczonych osobom bezdomnym	- brak społecznej akceptacji dla osób bezdomnych - brak wiedzy i świadomości społecznej na temat bezdomności
OBSZAR- BEZROBOCIE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- malejąca liczba świadczeniobiorców z pomocy społecznej z powodu bezrobocia - szeroki zakres oferty realizowanej przez PUP Rybnik (również ze środków unijnych) - przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia - pozyskiwanie środków z funduszy zewnętrznych na aktywizację osób bezrobotnych	- zjawisko bezrobocia na terenie gminy - zjawisko bezrobocia długotrwałego wśród kobiet i mężczyzn - występowanie zjawiska bezrobocia dziedzicznego - niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych długotrwale - brak organizacji pozarządowych wspomagających osoby bezrobotne
SZANSE	ZAGROŻENIA
- posiadanie przez bezrobotnych wystarczającej wiedzy o dostępnych ofertach pracy, usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach - możliwość ograniczenia bezrobocia dzięki funduszom europejskim	- wzrost bezrobocia na terenie gminy - trudności w znalezieniu pracy przez młodzież kończącą edukację - utrzymywanie się zjawiska nielegalnego zatrudnienia - rosnąca liczba osób bezrobotnych wymagających aktywizacji
OBSZAR – NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I STAROŚĆ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie udzielania wsparcia osobom niepełnosprawnym - wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych i starszych - informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o dostępnych formach pomocy	- brak organizacji pozarządowych funkcjonujących w sferze niepełnosprawności i starości - nierównomierna i niewystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym - niedostateczna baza rehabilitacyjna - niedostateczna oferta opieki nad osobami niepełnosprawnymi i starszymi - niepełne rozpoznanie liczby osób

	niepełnosprawnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych - likwidowanie barier architektonicznych - prowadzenie edukacji w zakresie potrzeb związanych z niepełnosprawnością i starością - możliwość uzyskania pomocy ze strony rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności osób niepełnosprawnych w znalezieniu pracy - wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej, usługi opiekuńcze i stacjonarne - izolacja osób niepełnosprawnych i starszych od społeczeństwa
OBSZAR- PRZEMOC W RODZINIE, UZALEŻNIENIA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego - działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - wnikliwa znajomość problemu i dobrze działające służby i instytucje zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych przemocą - prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych - niewystarczające środki finansowe na stworzenie infrastruktury socjalnej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie - brak sieci poradnictwa specjalistycznego - brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zmiany prawne umożliwiające niesienie pomocy osobom i rodzinom zagrożonym przemocą domową - wprowadzenie działań interdyscyplinarnych w ramach procedury Niebieska Karta - rozwój systemu informacji w zakresie edukacji i profilaktyki w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz uzależnień - akceptacja społeczna dla działań podejmowanych w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie - zwiększenie świadomości rodziców, nauczycieli i sprzedawców alkoholi 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost patologii społecznych - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów - osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą wynikające z nieumiejętności pozyskiwania wsparcia - problem alkoholowy w rodzinach zagrożonych przemocą - poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc - niepełna znajomość kompetencji i zadań instytucji i podmiotów działających na rzecz rodzin zagrożonych przemocą

- kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe - zmniejszająca się skala zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych	- obniżenie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej
--	--

Problemy społeczne, jakie występują w Gminie Gaszowice, zostały zdiagnozowane podczas opracowania Strategii na podstawie sprawozdawczości z realizacji zadań gminy, analizy słabych i mocnych stron oraz danych zebranych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaszowicach.

Podsumowując zebrane dane wyłoniono najważniejszych obszary zjawisk społecznych, które wymagają podjęcia działań.

Obszary te zostały przedstawione w części programowej Strategii i zawierają działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w gminie obecnie, jak i w najbliższych latach.

IV. Planowanie działań

1. MISJA

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gaszowice jest:

TROSKA O BEZPIECZEŃSTWO SOCJALNE I POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Misja i cele strategiczne zawarte w niniejszym dokumencie są kontynuacją założeń zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gaszowice na lata 2014-2020.

2. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Analiza szerokiego spektrum programów rozwoju, których wdrażanie będzie w perspektywie co najmniej najbliższych 5 lat oddziaływać na sytuację w Gminie Gaszowice, pozwala prognozować, że w tym okresie, pomoc społeczna stanowić będzie fundamentalny element w polityce zarówno państwa polskiego, jak i samorządu lokalnego.

Gmina Gaszowice, podobnie jak inne samorządy w Polsce, stanie wkrótce przed koniecznością zmierzenia się z nowymi problemami wynikającymi z uwarunkowań lokalnych, a także wpływu zewnętrznej sytuacji społeczno- polityczno- gospodarczej. Wśród czynników zewnętrznych mających bezpośredni wpływ na sytuację społeczną w Gminie warto wymienić, te które wynikają z niekorzystnych perspektyw demograficznych starzenie się społeczeństwa Gminy, migracji zwłaszcza przez ludzi młodych, napływu imigrantów,

niekorzystnych zmian w obszarze podstawowych wartości rodzinnych skutkujących rozpadem rodzin, w tym rodzin wielopokoleniowych, oraz innych nieznanymi jeszcze dzisiaj zagrożeń.

Mając na względzie oddziaływania i problemy globalne, lokalna polityka społeczna w Gminie Gaszowice musi uwzględnić narastający problem starzenia się społeczeństwa, zmiany systemu wartości, zmiany w strukturze rodziny, czy też powiększające się obszary zagrożeń funkcjonowania jednostki i rodziny. Można więc przyjąć, że pomoc społeczna będzie podlegać dużym przemianom zarówno w układzie instytucjonalnym, jak i zawodowym. Rozwój sytuacji społecznej na terenie Gminy Gaszowice będzie ściśle zawiązany z rozwojem ekonomiczno-społecznym społeczności lokalnej. Uwzględniając przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej w Gminie Gaszowice oraz skalę i znaczenie społeczne ujawniających problemów określono cele strategiczne, operacyjne i zadania, które uwzględniają zagrożenia i problemy wynikające z sytuacji zewnętrznej, ale przede wszystkim biorą pod uwagę uwarunkowania lokalne.

Uwzględniając dostępne opracowania analityczne oraz przeprowadzoną diagnozę lokalnej sytuacji w sferze społecznej sformułowano prognozę przewidywanego rozwoju sytuacji w sferze społecznej.

W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

2.1 Wsparcie rodziny, redukcja zjawiska bezrobocia i bezdomności, a także przeciwdziałanie przemocy w rodzinie prognozuje się:

- potrzeba niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy, postępującą dezaktualizację kwalifikacji osób długotrwale bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo
- dalsze rozwarstwianie materialne społeczeństwa
- utrzymywanie się niedoboru pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin, rozproszenie i niewystarczający poziom integracji działań pomocowych świadczonych osobom dotkniętym przemocą, utrzymywanie się niewystarczającego poziomu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom, utrzymywanie się zapotrzebowania na usługi edukacyjne dotyczące problemu przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom
- zwiększona dzietność rodzin spowodowana programem Rodzina 500+
- zwiększająca się liczba rodzin niepełnych, wymagających wsparcia alimentacyjnego
- niewystarczający, w stosunku do narastających potrzeb, poziom funkcjonowania systemu pieczy zastępczej
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe w stosunku do rodzin
- występowanie zjawiska niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w wychowaniu dzieci

2.2 Zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym i długotrwale chorym oraz starszym prognozuje się:

- niewystarczającą jakość życia osób z niepełnosprawnością, występowanie sytuacji niepełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, występowanie stanu niewystarczającej integracji społecznej osób z niepełnosprawnością
- występowanie istotnego odsetka osób bezrobotnych, dla których niepełnosprawność jest dodatkowym ograniczeniem w dostępie do zatrudnienia
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin
- utrzymywanie się potrzeb pomocy względem osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin
- występowanie izolacji i wykluczenia z życia społecznego osób starszych i niepełnosprawnych
- pogłębiające się ubóstwo osób starszych
- wzrastające potrzeby w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób starszych i niepełnosprawnych.

Przedstawione powyżej prognozy pozwalają zdefiniować system działań czyli strategię, która powinna być zrealizowana, aby ograniczyć skutki różnorodnych zagrożeń wynikających zarówno z uwarunkowań zewnętrznych, naturalnych zjawisk biologicznych (np. niepełnosprawności), problemów cywilizacyjnych, jak i niedoskonałości lokalnego systemu polityki społecznej. Proponowana strategia będzie obejmować osiągnięcie celów nastawionych na eliminację zagrożeń oraz poprawę sytuacji, która w czasie opracowywania Strategii została zidentyfikowana jako niekorzystna.

Wprowadzenie zmian społecznych na terenie Gminy Gaszowice, poprzez realizację celów i zadań strategicznych, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych, intensyfikacją rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Prognozuje się, że realizowane działania zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu problemów dotyczących społeczność lokalną. Wdrożenie strategii spowoduje:

- poprawę bezpieczeństwa socjalnego obywateli oraz poprawę warunków ich życia
- zwiększenie liczby miejsc na lokalnym rynku pracy
- wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie
- poprawę stanu zdrowia i sprawności fizycznej, w tym szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych
- poprawę jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych
- zapewnienie dostępu do usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych w środowisku zamieszkania, bez konieczności kierowania mieszkańców do DPS
- wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej
- zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie
- zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w gminie

- stworzenie dogodnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży.

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

3. Cele i kierunki działań

Celem Strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywność obywatelską, poprawę sytuacji materialnej, co przekłada się na działania na rzecz poprawy zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty. Szczegółowa diagnoza i analiza sytuacji społecznej Gminy Gaszowice pozwoliła wyodrębnić następujące cele strategiczne:

Cele strategiczne	Cele szczegółowe	Kierunki działań (zadania)	Czas realizacji	Budżet
1. Wsparcie rodziny	Pomoc osobom i rodzinom w przewyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych	Systematyczna praca socjalna pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
	Pomoc niepełnosprawnym i długotrwale chorym	Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji materialnej	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
	Pomoc rodzinie w kształceniu i wszechstronnym rozwoju dzieci	Kontynuacja i rozwijanie działalności placówek wsparcia dziennego	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	UG, środki zewnętrzne
		Udzielanie przez OPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej,	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne

		świadczeń rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych		
	Pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	Systematyczna współpraca z jednostkami zapewniającymi opiekę dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej w powiecie rybnickim	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
		Systematyczna współpraca z sądem rodzinnym oraz kuratorami sądowymi	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
		Kontynuacja działań w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i marginalizacją	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
		Utrzymanie etatu asystenta rodziny	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
2. Zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym i długotrwale chorym oraz starszym	Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych	Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy z PCPR, PFRON, PUP, itp.	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
		Rozpowszechnianie idei wolontariatu wśród społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
	Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych	Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu	Działania ciągłe w latach	OPS, UG, środki zewnętrzne

		codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem	2020 - 2025	
	Aktywizacja osób niepełnosprawnych i starszych	Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych i starszych	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
3. Redukowanie zjawiska bezrobocia i bezdomności	Zapobieganie bezdomności	Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi bezdomnością	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
		Pomoc w znalezieniu zatrudnienia, mieszkania, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych itp.	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
		Zapewnienie całodobowego schronienia osobom bezdomnym, pomoc finansowa i rzeczowa osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
	Zapobieganie bezrobociu	Aktywizowanie do podjęcia pracy, prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami	Zwiększenie dostępności szerokiego zakresu pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie	Udzielenie natychmiastowej pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
		Współpraca z PCPR Rybnik w celu zapewnienia osobom doświadczającym przemocy w	Działania ciągłe w latach	OPS, UG, środki zewnętrzne

uzależnień i przemocy w rodzinie		rodzynie schronienia w specjalistycznych ośrodkach wsparcia, ośrodkach interwencji kryzysowej, mieszkaniach chronionych	2020 - 2025	
		Kierowanie osób doświadczających przemocy w rodzinie do PCPR Rybnik w celu uzyskania specjalistycznego poradnictwa, podjęcie działań zmierzających do rozwoju specjalistycznego poradnictwa dla osób doświadczających przemocy domowej w Gminie Gaszowice	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
		Kontynuacja działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
	Podniesienie skuteczności działań skierowanych do sprawców przemocy	Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programie korekcyjno- edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie organizowanym przez PCPR Rybnik	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy domowej	Systematyczna edukacja mieszkańców Gminy Gaszowice, mająca na celu zwalczanie stereotypów utrudniających pomoc, a także uwrażliwienie na sytuację ofiar przemocy poprzez rozpropagowanie ulotek, broszur, plakatów, itp.	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne

		Organizowanie warsztatów i zajęć profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Gaszowice	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne
	Zwiększenie kompetencji osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz udzielania pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w szkoleniach oraz organizowanie i współfinansowanie szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.	Działania ciągłe w latach 2020 - 2025	OPS, UG, środki zewnętrzne

1. Źródła finansowania i ramy finansowe strategii

Każdy podmiot z terenu gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu Gminy, ale także dotacje ze źródeł zewnętrznych, pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej Strategii będą:

- budżet Gminy Gaszowice
- budżet Wojewody
- budżet Samorządu Województwa
- Fundusz Pracy
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
- inne środki.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gaszowice przyjęto w oparciu o przewidywane dane własne OPS i Urzędu Gminy Gaszowice

Dla przygotowania niniejszej projekcji, w modułach przyjęto założenia wynikające z prognoz: demograficznej, wydatków na pomoc społeczną, wydatki na wsparcie działalności organizacji pozarządowych,

zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej oraz realizacji inwestycji w zakresie polityki społecznej w gminie.

Model zawiera następujące moduły, w których szacowana jest wielkość:

- 851 Ochrona Zdrowia (85153- Przeciwdziałanie narkomanii; 85154- Przeciwdziałanie alkoholizmowi)
- 852 Pomoc Społeczna
- 853 pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej
- 855 Rodzina.

Cel strategiczny	Szacunkowa wielkość wydatków (w tys. złotych) w latach:					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	18075100,00	18500000,00	19000000,00	19500000,00	20000000,00	20500000,00
2	490000,00	500000,00	510000,00	520000,00	530000,00	540000,00
3	137000,00	145000,00	150000,00	155000,00	160000,00	165000,00
4	64900,00	66000,00	70000,00	75000,00	80000,00	85000,00

2. Realizacja i monitorowanie Strategii

Monitorowaniem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów operacyjnych i strategicznych. Zarządzanie realizacją strategii należy do OPS w Gaszowicach. Sprawozdanie z realizacji zadań zawartych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gaszowice przygotowuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaszowicach w porozumieniu z instytucjami, organizacjami i środowiskami biorącymi udział w działaniach związanych z realizacją poszczególnych celów.

W celu monitorowania Strategii Zarządzeniem Wójta zostanie powołany zespół oceniający, w którego skład wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem Wójta.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gaszowice na lata 2020-2025 będzie realizowana w obszarze pomocy społecznej w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii
- Program Współpracy Gminy Gaszowice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego
- Gminny Program Wspierania Rodziny.

3. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii

Wskaźnikami oceny monitorowania celów i kierunków działań zaplanowanych w Strategii będą:

Cele szczegółowe	Kierunki działań (zadania)	Wskaźniki
Pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych	Systematyczna praca socjalna pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny z rodzinami w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze	<ul style="list-style-type: none"> - ilość rodzin rocznie objętych pracą socjalną - ilość rodzin rocznie objętych wsparciem przez asystenta rodziny - ilość podpisanych rocznie kontraktów socjalnych - 60 % rodzin objętych pomocą skutecznie przezwycięży problemy
Pomoc niepełnosprawnym i długotrwale chorym	Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji materialnej	<ul style="list-style-type: none"> - ilość rodzin rocznie objętych pomocą materialną - ilość rodzin niepełnosprawnych i długotrwale chorych objętych pracą socjalną - 100 % rodzin kwalifikujących się do pomocy zostanie nią objętych
Pomoc rodzinie w kształceniu i wszechstronnym rozwoju dzieci	Kontynuacja i rozwijanie działalności placówek wsparcia dziennego	<ul style="list-style-type: none"> - ilość dzieci uczęszczających do placówki wsparcia dziennego - 60% dzieci z rodzin korzystających z pomocy OPS zostanie objętych pomocą
	Udzielanie przez OPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> - ilość rodzin objętych systemem pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych - 100% dzieci znajdujących się w potrzebie zostanie objęte wsparciem

Pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	Systematyczna współpraca z jednostkami zapewniającymi opiekę dla dzieci w powiecie rybnickim	- ilość zaproszeń asystenta na ocenę sytuacji rodziny będącej w pieczy zastępczej - ilość dzieci będących w pieczy zastępczej objętych wsparciem przez asystenta - 60 % dzieci będących w pieczy zastępczej zostanie objętych pomocą przez asystenta rodziny
	Systematyczna współpraca z sądem rodzinnym oraz kuratorami sądowymi	- ilość spotkań z kuratorem sądowym w roku - ilość dzieci pozostających pod nadzorem kuratora - 60% rodzin korzystających z pomocy OPS mających nadzór kuratora zostanie objętych współpracą
	Kontynuacja działań w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i marginalizacją	Ilość dzieci i młodzieży objętych dożywianiem - 100 % dzieci i młodzieży zakwalifikowanych do dożywiania zostanie objętych pomocą
	Utrzymanie etatu asystenta rodziny	- dalsze zatrudnienie 1 asystenta rodziny
Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych	Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy z PCPR, PEFRON, PUP itp.	- ilość osób poinformowanych - 100% osób zakwalifikowanych do pomocy zostanie nią objętych
	Rozpowszechnianie idei wolontariatu wśród społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych	- ilość zaangażowanych wolontariuszy - ilość osób starszych i niepełnosprawnych objętych opieką wolontariuszy

		- 50% osób zakwalifikowanych do pomocy zostanie nią objętych
Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych	Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem	- ilość osób objętych rocznie usługami opiekuńczymi - 100 % osób zakwalifikowanych do korzystania z usług opiekuńczych zostanie nimi objętych
Aktywizacja osób niepełnosprawnych i starszych	Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych i starszych	- ilość zorganizowanych aktywnych form spędzania czasu wolnego - ilość osób biorących udział w zorganizowanych aktywnościach - 60 % osób zakwalifikowanych do pomocy zostanie nią objętych
Zapobieganie bezdomności	Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi bezdomnością	- ilość osób rocznie objętych pomocą - ilość podpisanych rocznie kontraktów socjalnych - 100 % osób zagrożonych bezdomnością zostanie objętych pracą socjalną
	Pomoc w znalezieniu zatrudnienia, mieszkania, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych itp.	- ilość osób rocznie objętych pomocą - 60 % osób bezdomnych wyrażających chęć uzyskania porad otrzyma pomoc
	Zapewnienie całodobowego schronienia osobom bezdomnym, pomoc finansowa i rzeczowa osobom	- ilość osób objętych pomocą - 100 % osób bezdomnych, wyrażających zgodę na

	zagrożonym i dotkniętym bezdomnością	schronienie, zostanie ono zapewnione
Zapobieganie bezrobociu	Aktywizowanie do podjęcia pracy, prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi	- ilość osób objętych pomocą - ilość zorganizowanych spotkań, warsztatów, szkoleń zawodowych, kontraktów socjalnych - 60 % osób bezrobotnych zostanie objętych pracą socjalną
Zwiększenie dostępności szerokiego zakresu pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie	Udzielenie natychmiastowej pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	- ilość osób objętych wsparciem przez Zespół Interdyscyplinarny - rodzaj udzielonego wsparcia - 100 % osób doświadczających przemocy w rodzinie otrzyma wsparcie
	Współpraca z PCPR Rybnik w celu zapewnienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie schronienia w specjalistycznych ośrodkach wsparcia, ośrodkach interwencji kryzysowej, mieszkaniach chronionych	- ilość osób objętych wsparciem - rodzaj przyznanego wsparcia - 100 % osób doświadczających przemocy w rodzinie wymagających schronienia otrzyma wsparcie
	Kierowanie osób doświadczających przemocy w rodzinie do PCPR Rybnik w celu uzyskania specjalistycznego poradnictwa, podjęcie działań zmierzających do rozwoju specjalistycznego poradnictwa dla osób doświadczających przemocy domowej w Gminie Gaszowice	- ilość osób objętych wsparciem w ramach działań oferowanych przez PCPR - 60 % osób wymagających wsparcia otrzyma pomoc

	Kontynuacja działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego	- ilość osób objętych wsparciem w Punkcie Konsultacyjnym - 70 % osób doświadczających przemocy w rodzinie otrzyma wsparcie
Podniesienie skuteczności działań skierowanych do sprawców przemocy	Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie organizowanym przez PCPR Rybnik	- ilość sprawców przemocy objętych działaniami - 80 % sprawców poinformowanych o możliwości udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym
Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy domowej	Systematyczna edukacja mieszkańców Gminy Gaszowice, mająca na celu zwalczanie stereotypów utrudniających pomaganie, a także uwrażliwienie na sytuację ofiar przemocy poprzez rozpropagowanie ulotek, broszur, plakatów, itp.	- ilość miejsc do których dostarcza się ulotki i plakaty itp. - 80 % szkół i ośrodków zdrowia z terenu gminy objętych edukacją
	Organizowanie warsztatów i zajęć profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Gaszowice	- ilość uczniów biorących udział w warsztatach - 100 % szkół z terenu gminy zostanie objętych zajęciami
Zwiększenie kompetencji osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz udzielania pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w szkoleniach, w zakresie przemocy w rodzinie oraz organizowanie i współfinansowanie szkoleń dla członków Zespołu	- ilość przeszkolonych osób - 90 % osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie będzie objętych szkoleniami

	Interdyscyplinarnego zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy	
--	---	--

Ostateczny kształt systemu monitoringu grupuje wskaźniki realizacji celów wokół najważniejszych obszarów realizacji Strategii odnosząc się do poszczególnych zagadnień.

Podstawowymi wskaźnikami, jakie mogą zostać przyjęte dla pomiaru efektywności wdrażania Strategii są:

- wskaźniki ekonomiczne - stopień poniesionych nakładów, koszty jednostkowe uzyskania efektu, ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację celu
- wskaźniki społeczne - liczba programów i projektów socjalnych zrealizowanych w odniesieniu do poszczególnych celów strategicznych, liczba uczestników szkoleń i warsztatów, ocena wartości merytorycznej realizowanych projektów, inicjatywy społeczne w obszarze aktywizacji społecznej, liczba osób usamodzielnionych.

V. Uwagi końcowe:

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gaszowice na lata 2020 – 2025 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na najwyższym szczeblu administracyjnym.